

DZIENNIK WARSZAWSKI

DZIENNIK NARODOWY

NUMER KARTA MIERZĘCZNA w Warszawie
w całości za 100 zł. w całości za 100 zł.
Opłaty pocztowa uliczona osobno

Nr. 117

Sobota, 29 kwietnia 1939 r. ROK V

Cena numeru 20
w całej Polsce gr.

Redakcja i Administracja: Warszawa I, Zgoda 5

TELEFONY: Redakcja 39-48

Administracja 280-04
Dyrekcja 288-64 (odd.)
Ekspedycja 275-11.

Dzielnice ogłoszeń
192-80, 802-2 w 13 i 12 - 10

ODDZIAŁY: Ząbki, Piotrkowska 85, tel. 193-30.
Kraków, Rynek Gł. 6 m, 17, tel. 120-74.

Konto czekowe P. K. O. Nr. 8762
Konta rozrach. pocz. W-wa I, Nr. 694
Skrytka pocztowa Nr. 246

CIENY OGŁOSZENIOWE: Za 1 mm prost. szerokości i 10 linii (włącznie kolumny 5 szpalowy) przed tekstem - 70 gr. str. 3-cie-
ni, tekst - 85 gr. kolumny - 120 gr. reklamy - 40 gr. str. - 80 gr. drobna tab. -
15 gr. 15 gr. Ogłoszenia tabelaryczne i nieliczne zastrzeżono 30 proc. drożej. Zastrzeżono nieliczne ogłoszenia administracyjne
zwłaszcza w celach ogłoszeniowych

Rękoписane ogłoszenia nie zwraca i
strona sobie prawo odmowy odpowiedzi
udziela redakcja na brzoach piśmie

Niemcy wypowiadają układ moski z Anglią „Znają za nieistniejący” Hitler odrzuca apel Roosevelta w sprawie konferencji międzynarodowej

BERLIN, 28.4. (ATE). Punktem centralnym dalszej mowy kanclerza Hitlera była sprawa stosunków niemiecko-angielskich oraz polsko-niemieckich.

Mówiąc o stosunku Rzeczy do Anglii kanclerz Hitler oświadczył, że angielsko-niemiecki układ morski opierał się na zasadzie, że pomiędzy Wielką Brytanią a Niemcami nie dojść więcej nigdy do wojny i że wszystkie sprawy sporne mają się rozstrzygać w drodze pokojowej. Kanclerz żywi to przekonanie do dnia dzisiejszego. Hitler nie stawiał nigdy wobec Wielkiej Brytanii żadnych żądań z wyjątkiem zwrotu dawnych kolonii niemieckich, nie przedstawiających dla Anglii większego znaczenia, a mających dla Niemiec żywotną wartość. Kanclerz nie sądził nigdy, aby to żądanie mogło się stać przyczyną konfliktu, ale przypuszczał, że da się ono rozstrzygnąć za pomocą środków pokojowych. Hitler oświadczył, że miał nadzieję, iż Wielka Brytania zrozumie, jak wielką wagę posiada dla Niemiec to kolonie, jak również, że rząd brytyjski uzna, iż kanclerz Hitler nie wysuwał nigdy żadnych żądań, godzących w interesy angielskie.

WOJNA Z NIEMCAMI UCHODZI W ANGLIĘ ZA RZECZ OCZYWISTĄ

Nastawienie Londynu świadczy, że ten punkt widzenia nie jest podzielany przez Anglię. W opinii angielskiej istnieje przekonanie, że na wypadek jakiegokolwiek konfliktu, który by kiedykolwiek powstał, Anglia znajdzie się zawsze po stronie przeciwniej, niż Niemcy, a zatem innymi słowy wojna z Niemcami uchroni w Anglię za rzecz oczywistą. Świadczą o tym zarówno publicystyczne, jak i oficjalne wystąpienia angielskie, będące wyrazem polityki okrażania Niemiec. Tym samym przestala istnieć podstawa dla układu moskiego i kanclerz Hitler uważał za konieczne poinformować o tym w dniu dzisiejszym rząd brytyjski. Fakt wypowiedzenia układu morskiego został dokonany nie za względów materialnych - albowiem kanclerz nie przypuszcza, iżby miało dość pomimo wszystko do wysegu zbrojenia pomiędzy Anglią i Rzeszą, lecz jest to przede wszystkim znaczenie wobec samego Hitlera. Gdyby W. Brytania chciała raz jeszcze przystąpić do rozważenia tych spraw, celem doprowadzenia do jasnego i jednoznacznego porozumienia, nikt nie będzie bardziej szczęśliwy od kanclerza Hitlera, ażeby podjąć na nowo rozmowy w tym kierunku. Porozumienie takie musi jednakże opierać się na jasnym i wyraźnych podstawach.

Stosunki z Polską

W sprawie stosunków polsko-niemieckich kanclerz oświadczył, że problem „korytarza” był dla Niemiec jednym z najboleśniejszych. Pomimo to kanclerz uważał konieczność dostępu do morza dla Polski. Z chwilą wyszedzia problemu Ligii Narodów okazało się konieczność rozwiązania całego problemu na nowo, nie ulega bowiem wątpliwości, że Gdańsk jest miastem niemieckim, które pragnie wrócić do Rzeszy.

Kanclerz oświadczył, że przedłożył rządowi polskiemu w swoje propozycje,

w których zawarte było jako Wolnego Miasta: wanie przez korytarz (a) powrót Gdańska do Rzeszy, b) wybudowanie autostrady, opartej na

DIE ZAWIERA METALICZNYCH DOMIEJZEK-PUDER ABARID

Memorial rządowi niemieckiego będzie rozważony przez rząd polski

PAT podaje urzędowo: Rząd niemiecki za pośrednictwem swego charge d'affaires w Warszawie złożył w dniu 28 kwietnia przed zwołaniem Reichstagu memorandum, odnoszące się do ewentualnego stosunku polsko-niemieckiego. Memorandum to będzie rozważone przez rząd polski.

BERLIN (PAT). Niemieckie Biuro Informacyjne ogłasza następujący tekst memorandum rządu Rzeszy, złożonego rządowi polskiemu: Rząd niemiecki przyjął do wiadomości ogłoszenie publiczne oświadczenie ze strony polskiej i brytyjskiej o dotychczasowych rezultatach i końcowym celu prowadzonych ostatnio między Polską a Wielką Brytanią rokowań. We dług tego oświadczenia, między rządem polskim a brytyjskim zawarto tymczasowe porozumienie, które niebawem za stopniowanie będzie przez ulaskotwiony, który zapewni Polsce i Wielkiej Brytanii wzajemną pomoc na wypadek, gdyby niepodległość jednego z obu państw została bezpośrednio lub pośrednio zagrożona.

Rząd niemiecki uważa, że jest znoszony zaobowiązanie rządowi polskiemu, co następuje: Gdy rząd narodowo-socjalistyczny zajął się w roku 1933 nowym ukształtowaniem niemieckiej polityki zagranicznej, pierwszym celem Niemiec po wywołaniu ich z Ligii Narodów było ustalenie stosunków między Niemcami a Polską na nowo płaszczyźnie kanclerz Rzeszy Niemieckiej i s. p. Marzalek Pilsudski spojeli się w decyzyjnym porozumieniu, przy załatwieniu wszystkich spraw obu państw dotyczących, na drodze bezpośredniego porozumienia państwa z państwem.

Przez bezwzględne wyzyskiwanie z zastosowaniem przemocy stworzono gwarancje pokoju, aby ułatwić obu państwom wielkie zadanie znalezienia dla wszystkich problemów politycznych, co społeczeństw i kulturalnych rozwiązań, które polegają na sprawiedliwym i skutecznym wyrownaniu obowiązków i interesów. Zasady te zawarte w formie wiążącej w niemiecko-polskiej deklaracji pokojowej z 26 stycznia 1934 r., miałyby na celu i przez swe faktyczne powodzenie miałyby wprowadzić niemiecko-polskie stosunki w zupełnie nową fazę. Ze okazały się one w praktyce skutecznymi, dawało to dowód, że historia polityczna ostatnich pięciu lat i jeszcze 25 stycznia tego roku, w dniu piątej rocznicy podpisania deklaracji obojczych stron stwierdziły to publicznie przy podkreśleniu zgodnej woli zachowania i na przyszłość wierności zasadom, ustalonym w 1934 r.

Zawarty obecnie przez rząd polski układ z rządem angielskim stoi tu tak odczytującej sprzeczności z tymi przed niewiele miesiącami zdanymi uroczystymi oświadczeniami, iż rząd Rzeszy przy

jąć może do wiadomości ten tak gwałtowny w polityce polskiej zwrot tylko ze zdziwieniem i zdumieniem. Nowy układ polsko-brytyjski pomysłany jest niezależnie od tego, jak akceptowane zostanie jego ostateczne sformułowanie przez obu partnerów jako regularny pakt sojuszniczy, a mianowicie jako pakt skierowany w trytyku swego ogólnego znaczenia i całej sytuacji stosunków politycznych w przeciwieństwie Niemcom. Ze zobowiązania, przyjętego obecnie przez rząd polski wynika, że Polska zamierza w danym razie wycofać się z udziału w ewentualnym konflikcie niemiecko-angielskim przy ewentualnym skierowaniu przeciwko Niemcom. Jeśli konflikt ten nawet nie dotyczyłby polski i jej interesów, jest to bezpośrednie i jawne uderzenie, skierowane przeciw za wartemu w deklaracji 1934 roku porozumieniu się wszelkiego stosunku wyrażonego.

Spójność między niemiecko-polską deklaracją a polsko-brytyjskim układem wyraża jednak w swej doniosłości daleko języcze poza ten punkt. Deklaracja 1934 r. miała stanowić fundament dla regulowania wszystkich powstających między obu krajami kwestii, niezależnie od międzynarodowych powikłań i kombinacji w bezpośrednim wyjaśnieniu między Berlinem a Warszawą, przy użyciu wzajemnych wpływów. Założeniem tego rodzaju fundamentu jest oczywiście wzajemne rozwiązanie obu państw, jak również całkowite polityczne zamówienie jednego partnera w stosunku do drugiego.

Rząd polski natomiast przez powzięcie obecnie postanowienie przyjął się do sojuszu, skierowanego przeciwko Niemcom, dalsi do poznania, że uoli przyrzeczenie pomocy trzeciego mocarstwa od bezpośredniej gwarancji pokojowej, czym trzęsłoby przez rząd Rzeszy. Przy tym rząd Rzeszy musi z tego wycofać w obecność, że rząd polski nie przykłada obecnie żadnej wagi do szukania rozwiązania dla niemiecko-polskich rozgadanek do bezpośrednich przyjacielich wyrażenia z rządem niemieckim. Przez to rzeszłoby z rządu polski z drogi, wyznaczonej w 1934 r. dla kształtowania się stosunków niemiecko-polskich.

Rząd polski nie może powoływać się na to, że deklaracja 1934 r. pozostawała miała niekierujące zobowiązania, przyjęte przez Polskę lub Niemcy już przed tym wobec stron trzecich i że przy tym twórczo swa wzięła obok tej deklaracji również układ sojuszniczy między Polską a Francją. Sojusz polsko-francuski istniał w roku 1934, gdy Polska i Niemcy przystępowały do nowego kształtowania swoich stosunków. Rząd niemiecki mógł pogodzić się z tym faktem, gdyż spodziewał się, że ewentualnie niebezpieczeństwo sojuszu polsko-francuskiego, pochodzącego z okresu najostrowszych niemiecko-polskich przeciwności, trwały mogły przez za-

wiązanie przyjaznych stosunków między Niemcami a Polską same z siebie coraz bardziej na znaczeniu. Wejście jednak polski w stosunki sojusznicze z Wielką Brytanią, co nastąpiło w pięć lat po ogłoszeniu deklaracji z 1934 r., nie może być dlatego politycznie w żaden sposób porównywane z pozostawianiem przy życiu sojuszu polsko-francuskiego. Przez ten nowy sojusz oddał się rząd polski na usługi polityki zainaugurowanej z innej strony, a zmierzającej do okrzepienia Niemiec.

Rząd Rzeszy nie dał ze swej strony najmniejszego powodu do tego rodzaju zmiany polityki polskiej. Dawał on rządowi polskiemu przy każdej nadarzalności się okazji zerwanie publicznie, jak i w politycznych rozmowach najbardziej wiążące zobowiązanie co do tego, że przyjazny rozwój niemiecko-polskich stosunków jest zasadniczym celem jego polityki zagranicznej i że będzie on brał pod uwagę w swoich politycznych decyzjach zawsze pozostawanie uprawnionych interesów polskich. Tak też przeprowadzanie akcji rozporządzeń przez Niemcy w marcu tego roku dla państwa Europy środkowej nie naruszały, według zaprzetywnia rządu Rzeszy w żadnym mierze interesów polskich. W związku z tą akcją doszło do ustanowienia polsko-węgierskiej granicy, która ra ze strony polskiej określona była stała jako ważny cel polityczny. Ponadto dał rząd Rzeszy niedowzmacniając wyraz temu, że gość jest z rządem polskim przyjął rozprawę w sprawie wsłone problemy, które, zdaniem rządu polskiego, mogły wynikać dla niego z nowego ukształtowania się stosunków w Europie środkowej.

W podobnym przyjaznym duchu próbował rząd niemiecki wyrazić z miejsca uregulowanie jedynie jeszcze między Niemcami a Polską istniejącej kwestii, kwestii Gdańska. Ze kwestia ta wymaga uregulowania, podkreślano było ze strony niemieckiej wobec Polski od dawna i nie było to negowane przez stronę polską. Od dłuższego czasu ustawał rząd niemiecki przekonać rząd polski, że istnieją bezwzględnie motywy szlachetne dla interesów obu stron rozważania i że z użyciem tej ostatniej przesydko otwarta byłaby droga dla pełnej korzystnych widoków współpracy politycznej Niemiec i Polski. Rząd Rzeszy nie ograniczył się przy tym do ogólnikowych słów, lecz zapropozował konkretne warunki uregulowania tej sprawy w następujących podstawach:

Powód Gdańska do Rzeszy. Eksterytorialna linia kolejowa i autostrada między Prusami Wschodnimi a Rzeszą. W zamian za to umianie przez Rzeszę całego poiskiego korytarza i całokształek granicy zachodniej, zawarcie paktu nieagresyjnego na 20 lat, zapewnienie interesów gospodarczych Polski w Gdańsku oraz uregulowanie pozostałych za-

zasadzie eksterytorialności w stosunku z O. W. do Polski. Jak i do Niemiec. W zamian kanclerz Hitler był gotów: 1) uznać wszystkie (Ciąg dalszy na str. 2-3)

gadzielu gospodarczych i komunikacyjnych, wynikających dla Polski z połączenia Gdańska z Rzeszą. Jednocześnie rząd niemiecki wyrażał gotowość do uwzględnienia interesów polskich przy zapewnieniu niepodległości Słowacji. Nikt, kto za stosunki w Gdańsku i w Korytarzu, jak i związane z tym problemem, nie może zaprzeczyć, przy objektywnej ocenie, iż propozycja ta stanowiła minimum tego, co z punktu widzenia interesów niemieckich, z których nie można zrezygnować, musi być wymagane. Rząd polski udzielił jednak na to odpowiedź, która była wyprzedzająca i w formie kontropropozycji, jednakowoż wykazywała w swej istocie całkowitą brak zrozumienia dla niemieckiego punktu widzenia - również się po prostu odrzucając propozycję niemiecką. Rząd polski dowodził sam, że nie uważa swych odpowiedzi za nadające się do zapoczątkowania przyjaźliwych porozumienia, w sposób zarówno niespodziewany, jak i drastyczny, przystępując jednocześnie z udziałem opinii do szeroko zakrojonej częściowej mobilizacji swej armii. Przez te nieczynne nieusprawiedliwione zarządzania scharakteryzował rząd polski sens i cel swoich rokowań, które nawiązały bezpośrednio polem z rządem brytyjskim.

Rząd niemiecki nie uważa za konieczne odpowiedzieć na częściową mobilizację Polski kontrargumentami o charakterze wojakowym. Rząd niemiecki nie może jednak przejąć bez słowa do porządku nad decyzyjnymi, powziętymi przez rząd polski w ostatnich czasach. Jest on natomiast ku własnemu ubolewaniu zmuszony do stwierdzenia, co następuje:

1) Rząd polski nie wykorzystał okazji, danej mu przez rząd niemiecki dla sprawiedliwego załatwienia kwestii gdańskiej, do ostatecznego zabezpieczenia jego granicy z Rzeszą, a tym samym do trwałego wznowienia przyjaznych sąsiedzkich stosunków obu krajów. Rząd polski odrzucił nawet idące w tym kierunku propozycje niemieckie, z równocześnie rząd polski wobec innego państwa przyjął zobowiązania polityczne, które nie dają się pogodzić ani z duchem, ani z myślą, ani też z tekstem niemiecko-polskiej deklaracji z 26 stycznia 1934 roku. Rząd polski unieważnił przez to tę deklarację samowolnie i jednostronnie.

Mimo tego koniecznego stwierdzenia faktów, rząd Rzeszy nie zamierza zmieniwać swego stanowiska, co nastawienia co do kwestii przyszłego ukształtowania się stosunków niemiecko-polskich. Gdyby rząd polski miał przyzwycząwać wagę do nowego uregulowania tych stosunków na drodze traktatu, wówczas rząd niemiecki jest do tego gotów, stałoby tylko jedno zastrzeżenie, że tego rodzaju regulacja musiałaby polegać na jasnym zobowiązaniu, wiążącym obie strony.

WYWIADY

Dokończenie ze strony 1-szej

respondować prawa Polski w Gdańsku, 2) utworzyć w Gdańsku port wolnościowy dla Polski w ramach dokonywanych i żądanych przez Polskę uwzględnieniem wszystkich ułatwień przewozowych, 3) a chwilą rozstrzygnięcia tych problemów, kwestia granicy pomiędzy Polską a Niemcami była ustaloną definitywnie 4) Rzeczka była dla nas zawieszona z Polską 25-letni pakt neutralny, 5) niepodległość Słowacji została by zagwarantowana przez Rzecz, Polskę i Węgry.

Te propozycje kanclerza rząd polski odrzucił. Rząd polski wykazał jedynie skłonność do dyskusji nad kwestią zastąpienia Komisarzy Ligi Narodów oraz nie kwestionując uwarunkowań terytorjalnych i przeliczeniowych przez korytarz. To „nieznane stanowisko” rządu polskiego zostało przyjęte przez kanclerza Hitlera ze zdziwieniem. Jest bowiem rzeczą zrozumiałą dla każdego, że Gdańsk nigdy do polskiej granicy nie wchodził.

Wobec polsko-angielskiego układu gwarancyjnego kanclerz Hitler stwierdził, że zawarty pomiędzy nim a Marszałkiem Piłsudskim w roku 1934 układ o nieagresji został przez Polskę jednostronnie naruszony i dlatego układ ten kanclerz Hitler uważa za nie obowiązujący.

Jeżeli natomiast Polska przywiązuje wagę do nowego uregulowania stosunków pomiędzy Rzecz a Polską, to Niemcy są do takiego uregulowania gotowe, jednakże musi się to stać na nowych podstawach oraz w formie wiążących zobowiązań, które by były takie same dla Polski i dla Niemiec. Niemcy — oświadczył kanclerz — są gotowe do podjęcia i do wypełnienia takich zobowiązań.

HISZPANIA, WŁOCHY, JAPONIA

Ponadto kanclerz poruszył w swej mowie problem hiszpański, wyrażając swą radość co do zakończenia wojny domowej w Hiszpanii.

Kanclerz Hitler wspominał również o przyjaźni, łączącej Włochy z Niemcami i przyjaźni między nimi i znaną i wszelkie pokłady naruszenia jej uważał należy za śmiśne. Kanclerz Hitler wspominał również o wiazach przyjaźni, łączących Niemcy z Japonią, i stwierdził, że przyjaźń włosko-niemiecko-japońska oraz współdziałanie tych państw są podstawami rozwoju kultury i cywilizacji.

ODPOWIEDZ NA APEŁ

W sprawie apełu prezydenta Roosevelta kanclerz Hitler odrzucił projekt konferencji międzynarodowej — „Niemcy nigdy nie wezmą udziału w konferencji międzynarodowej, gdzie stałaby jakby przed nami sztandar”. Dodał jednak, że gotów jest indywidualnie udzielić gwarancji każdemu państwu wyrażającym takie pragnienia. Roosevelta — jeżeli tylko państwa to zwrócą się o gwarancję wprost do Rzeszy i pod warunkiem wzajemności tych gwarancji, na okres, jaki każde z tych państw zażąda.

PODZIĘKOWANIE DLA OPATRZONOŚCI...

W uzupełnieniu powyższego strzeżenia na mowy Hitlera podajemy niektóre charakterystyczne fragmenty według tekstu niemieckiego Bura Informacyjnego:

„Chcę skorzystać z tej sposobności, mówić Hitler — aby wyrazić te uczucia, które żywią w obliczu potężnych historycznych wypadków ubiegłego miesiąca. Najlepsze nie uczucie może wyrazić jedynie w formie pokornego podziękowania dla opatrzonej, która pomogła mi i pozwoliła mi, jako bytemu nieznacnemu żołnierzyowi wojny, wnieść się do godności wódza mojego górnego umiowanego ludu. Opatrzność pozwoliła znaleźć mi drogę, aby bez przewleku krąć ułowił nas lud z jego najbliższej niedoli i znowu wypowiedział go wzywać. Opatrzność pozwoliła wypełnić jedynie zadanie mojego życia — pomóc Niemcom i pozwolić im, jako i ułowił go z wódzom najbliższymi go dyktando wszystkich czasów. W ob rębie dzisiejszej wieloniemieckiej Rzeszy nie ma ani jednego obszaru, któryby od najdawniejszych czasów do niej nie należał, nie był z nią związany, bądź też podlegał jej suwerenności.

Niemawia, złość i nierzeczność były intelektualnymi czynnikami, które zro do były traktat wiedeński.

Garść ignoranłów rozrzawała obszary żywcem, w których na 1 kilometrze mu to znaleźć utrzymanie prawie 140 ludzi.

Rozwałk przysięgł, który twierdził się w ciągu niemal 2000 lat historycznego rozwoju.

NIE MOZE SIĘ USKARZAĆ...

Mówiąc o naprężeniu w polityce międzynarodowej, Hitler oświadczył, że Niemcy nie są za odpowiedzialni, lecz odpowiedzialność ta spada na międzynarodowe elementy, które planowo naprężenie to wywołały dla swych własnych kapitalistycznych interesów.

„Celemu szeregów krajów udzieliłem wyczerpujących oświadczeń. Żaden z tych krajów nie może ukarać się, by kiedykolwiek ze strony Niemiec wysłany był do nich nasz poster iądania, który mógłby stać w sprzeczności z tymi oświadczeniami.

Następnie kanclerz wspomina o przyłączeniu Austrii do Rzeszy przez co usummeżone zostało jedno z najbardziej krzywdzących Niemcy postanowień traktatu wersalskiego i przywrócenie to samo do pierwotnego sensu i do 100 milionów Niemców.

ZAGADNIENIE CZECHOSŁOWACJI

Przechodząc do omówienia zagadnienia Czech i Moraw kanclerz stwierdza, że po wyegzowaniu niemieckich ziem, z dzisiejszych obszarów czesko-morawskich wciągnął się na ten obszar i to pomiędzy jeszcze pozostające tutaj 4 miliony Niemców, aby stawiłaś lud. Następnie obszar tego ludu został w formie podkowy otoczony przez ludność niemiecką.

W wsłuchającej wspólność kultura narodu czeskiego była w swej istocie ukartatowana przez wpływy niemieckie. Naród czeski zasługuje na szacunek ze względu na swe udzielenia praościwość i przywiązanie do ziemi ojczystej. Demokratyzm trójcy pokójku wersalskiego mógł sobie przypisać zaletkę powstania narodowej czeskiej specjalnej roli antyniemieckiego zędnarstwa. Rola ta była równocześnie z dążeniem do przywrócenia konsolidacji Europy Środkowej i stworzenia pomostu dla bolszewickiej agresji w kierunku Europy. W wypadku zdarużo dobrego naród czeski ponieśby praw podobnie wielkie, katastroficzne straty. Jestem szczery, że nawet mimo złości demokratycznych interesów udało się unieść tę historię w Europie Środkowej, zawierającą naszym tym samym środkiem i zawiadzającą współdziałaniu narodu czeskiego.

To, co o walczyły w ciągu dziesiątków lat najlepší i najwielkiejsi przedstawiciele narodu czeskiego, w ramach narodo - socjalistycznej Rzeszy, będzie spełnione. A więc prawo do własnego państwa — było już w dn. 25 września 1938 r. w stanie, który odpowiadają swo je przewidywał 30- lub 40-letnie dla linie Zygrydu z okroju wojny. W stanie, w którym znajdując się dziś te najpotężniejsze pa wszystkie czasy fortyfikacji, może naród niemiecki być pewnym, że żadnej potędy świata nie uda się kiedykolwiek przełamać tego frontu.

RUS PRZYKAPKA

Kanclerz wspomina następnie o żądaniach węgierskich co do Rusi Podkarpackiej i stanowiska Polski wobec tego zagadnienia. Faktem było, że w utrzymaniu dotychczasowego stanu podobnie tylko jedno państwo było zainteresowane, a mianowicie Rumunia, która przez utratę osoby najbardziej państwowej osobie może oświadczyć, jak podobnym politycy sprzeciwił Rus Podkarpackiej i Słowacji uzyskać herpednie nie poleżenie Niemcami. Przytoczam jako ilustrację dla uczucia zagrożenia przez Niemcy, w którym znajduje się rząd rumuński według poglądów „amerykańskiego jasnowidza”.

Przyzyskał taki moment, kiedy w imieniu rządu Rzeszy zdecydowałem się, iż nie myśliły nadal by obciążać się odium, aby dla utrzymania niemieckiej drogi wyjazdowej do Rumunii sprzeciwić się pragnieniu Polski i Węgier posiadania wspólnej granicy. Powstał

poza tym rząd szłby powrócił do swych starych metod, a Słowacja zaczęła obawiać się pragnienia niezależności, o dalszym utrzymaniu tego państwa nie mogło być mowy.

ŚRODKOWIEUROPEJSKA PROCHOWNIA

Stale prowadzona i wzrastająca propaganda kłamstw w dziennikach czeskich dawała do zrozumienia, że w krótkim czasie dawna sytuacja zostanie przywrócona. Niezliczona ilość materiałów wojennych, nagromadzona w państwie czeskim wytworzyła niebezpieczeństwo eksplozji o olbrzymim zasięgu.

Liczy, dotyczące tej międzynarodowej prochowni środkow - europejskiej są gigantyczne. Od czasu obwidzenia te go obszaru zostały skonsolidowane i zabezpieczone 1582 samoloty, 513 dział przeciwlotniczych, 2575 dział, 785 miotaczy min, 469 czołgów, 43.876 karabinów maszynowych, 114.000 pistoletów, 1090 tysięcy karabinów, ponad miliard amunicji strzelniczej i piętory, ponad 6 milionów amunicji artyleryjskiej i poza tym tysiące sprzętu wojewskiego w olbrzymich ilościach. Ja myślę, że jest to szacunkowo dla milionów ludzi, że tak zagrażające Środkowej Europie gniazdo niebezpieczeństwa zostało usunięte.

KIĄJEPEDA

Kanclerz przesyłał następnie do omarzania sprawcy Kłajpedy i oświadczył: „I tu także nie znajduję do powiedzenia, że w tym wypadku nie posiadaliśmy prawa. Dla stosunku Niemiec do Litwy rozwiązanie to będzie jedynie ko rzystne, gdyż Niemcy chcą i z tym państwem żyć w pokójku i przyjaźni.

Świat demokratyczny w każdym razie i to głęboko żałował, iż nie doszło do rozlewu krwi. Nie było więc w tym doświadnego, iż państwa te natychmiast walczyłyby w obronie swych interesów i możliwościom granitownego ziękcia — tak jak jeszcze europejskiej strefy. Tym razem uciekły się one do stworzenia o niemieckich zarządzeniach wój skowych.

Przedmiotem tej molnizacji miała być Polska.

STOSUNKI DO POLSKA

W sprawie stosunków polsko - niemieckich jest mało do powiedzenia. Traktat wersalski służył, i to oczywiście celowo, przez specjalne stworzenie korytarza Polski do morza zapobiec na wszystkie czasy porozumieniu między Polską a Niemcami i zadać przy tym Niemcom może najboleśniejszą ranę. Mimo to, niezłomnie stałam na stanowisku, iż nie można przeczony konieczności wolnego dostępu Polski do morza. W tym względzie stosuję się do z sobą ludu nie powinniśmy sobie sztucznie uprzykrzać życia.

Zmarły marszałek Piłsudski, który był tego mego zdania, był preto gotów zbadać zagadnienie oddzielenia (entgültig) niemiecko - polskich stosunków oraz zawrzeć układ niemiecko - polski, na którego mocy oba państwa zdecydowałyby się ostatecznie zrezygnować z żądania swego państwa w stosunku do siebie. W układzie tym był w każdym razie jeden wyjątek, udzielony praktycznie Polsce. Ustalono, że zawarte już dotychczas przez Polskę pakt pomocy nie zostaną przez te naruszony. Było jednak zrozumiałe samo przez się, iż mogą to być wyłącznie układy o zawartego się z Francją paktów pomocy, nie zaś do dowolnie nowo utworzonego.

„GDAŃSK JEST MIASTEM NIEMIECKIM”

Między Niemcami i Polską jedno zagadnienie stało otworem, które weszłoższy czy później osłkiem naturalnie mu śiałoby być rozwiązane. Gdańsk jest miastem niemieckim i chce do Niemiec (woll zu Deutschland). Nadzwór — ma sto to ma umowne układy z Polską, które zostały ma narzucone przez pokójku wersalski i Wersala. Najbardziej ze stosunkowym wyrażeniem Ligi Narodów, która w każdym razie zastępowana była przez wyjątkowo taktownego Wysockiego Komisarza, musiał przystać na to, że albo inny sposób był rozstrzygnięty (eroerdet). W pokójku wzięto za przedmiot tego zagadnienia wzięli dalszy przytoczyć do ostatecznego europejskiego odgrębnia. Polscy Niemcy przesyłał rządowi polskiemu, czy problem Gdańska był przedmiotem kilku razy był omawiany, konkretnie propozycje. Obecnie komunikuję wam te szorstkie sądz, czy nie stanowila one w sprawie pokójku europejskiego najgwałtowniejszego kroku naprzód (gewaltigste entsegen kommen) jak w ogólnie jest do pomysłania. (Tu Hitler podał wstępną, wymienione w powyższym strzeszeniu

„Najgorzej jest to — mówił dalej Hitler, — że obecnie podobnie jak w wypadku Czechosławii, przed rakiem Polska uważa, iż jest zmuszona pod naciskiem zakłamanej kampanii światowej powołać pod broń swoje wojsko, aczkolwiek Niemcy nie powołały pod broń ani jednego żołnierza i nie wysłały i tym, aby przetrwać Polacy w fokol-wielki sposób występować.

Potomność kiedyś ożdzi, czy istotnie swobodnie było odrzucić naszą niedłyż uczynną propozycję. Według mego przekonania, Polska przy takim rozwiązaniu nie była bezwarunkowo strona dająca tylko bierną, gdyż co do tego, że Gdańsk nigdy polskim nie będzie nie ma żadnych wątpliwości.

GWARANCJE

Te przysiężone obecnie Niemcom przez prasę światową zamary napasły dopuszczają w następnym do znanej wam tzw. propozycji gwarancji i do zobowiązania polskiego rządu do wzajemnej pomocy. Zobowiązanie to w pewnych okolicznościach zmuszyło Polskę w wypadku konfliktu Niemiec z jakimkolwiek innym mocarstwem, przez które w Anglii powołana byłaby do działania, do zejścia ze swej strony przeciw Niemcom stanowiska wojaka waga. To zobowiązanie sprzecznia się z układami, który strego czasu zawierem z marszałkiem Piłsudskim. W układzie tym bowiem brane były wyłącznie pewne warunki, a więc wówczas, istniejące zobowiązania. Dodatkowe rozszerzenie tych zobowiązań stoi w sprzeczności z niemiecko - polskim paktem o nieagresji. W tych warunkach nie zawarbyśmy wówczas tego paktu. Cóż bowiem w o gólnie możemy powiedzieć o Niemcach, jeśli jedli jedli z partnerem powołania sobie praktycznie cały szereg wypadków wyjątkowych. Istnieje albo zbiorowe bezpieczeństwo, to znaczy zbiorowa niebezpieczeństwo i wieczne niebezpieczeństwo wojny, albo też uład ukady, który jednakże zmuszają wyklucza wszelkie zbiorne działania między kontrahentami. Działam skutkiem tego swojego samego czasu — nie ma i marszałek Piłsudskiego układy za jednostronnie narzucony przez Polskę i preto jako nadejść nieistniejący. Zauważono o tym rząd polski.

Powtarzam jednak, że nie oznacza to żadnej zmiany mego zasadniczego nastawienia do przytoczonych zagadnień. Gdyby rząd polski przyjął do tego czasu aby dojść do nowego umownego uregulowania stosunków z Niemcami to będzie między jedynymi powiast, w których może pod warunkiem, że tego rodzaju uregulowanie będzie utrudniło polepać na zupełnia jasnych i równomiernie oboj strony wiążących zobowiązaniach. Niemcy są w każdym razie chętnie gotowe przyjąć tego rodzaju zobowiązania i następnie je także wypełnić.

PROPAGANDA NA USLUGACH MIĘDZYNARODOWYCH

Jeżeli z tej okolicy w ostatnich tygodniach nowo niepokój powstał w naszej Europie, to odpowiedzialna jest wyłącznie sama nas propaganda, stojąca na usługach mocarstw niemieckich. Niezwęsz tych podległych jest tym bardziej zrozumiela, że w międzyzwoje czasu z największych punktów niebezpieczeństwa kryzysu europejskiego znił dzięki bohaterstwu jednego człowieka, jego narodu i również dzięki waleczności i niemieckim ochotnikom. Za parę tygodni zwyciężył bohater narodowy Hiszpani oddział walczący w obronie do stolicy swego kraju. Narod hiszpański powiast jako obojczykowiela od bandy modernocji i podpalaczy. W tym zwycięskim marzu wzmą uładź również ochotnicy naszego niemieckiego legionu. Mam nadzieję, że w czasie letokim będziemy mogli powiast ić u nas — w ojczyźnie.

W ostrych słowach napiewnotwał kanclerz międzynarodowych podlegaczy do wojny w ostatnich tygodniach. Ich pierwszym sukcesem jest postawienie nas w nowym hiszpańskim, której właściwym celem jest przede wszystkim przygotowanie opinii publickonej do uznania angielskiej polityki okrażania za konieczną i do popierania jej. Naród niemiecki może wówczas tych wysiłków prowadzić dalej swoją pracę w największym sferku pod opieką swych armii i w zausztowaniu do swego zwycięstwa.

Wszelki wyjątek zuchwalenia stosunku wstęsto - niemieckich wydaje się nam śmieszny. Rząd niemiecki w głębokim zrozumieniu prawa swego własnego przyjaźnia w Albanii, uznał i zycielwio powiast jego akcję. Faszyzm ma nie tylko prawo, lecz obowiązek zabezpieczenia obszaru żywcem Włoch. Zażalenie stosunków jest Niemcom z Włochami i Japonią jest naszym celem niemieckiego kierownictwa państwowego.

ODPOWIEDZI ROOSEVELTOWI

Dalej kanclerz Hitler przedstawił do odpowiedzi na telegram Roosevelta.

Pan Roosevelt jest zdania, że w całym świecie setki milionów ludu żyją w stałej obawie przed nową wojną. Dziś ten stać przed wypanem na nie-wąpłiwie swe uszczelnienie.

Pan Roosevelt sądzi w swym telegramie, że każda większa wojna na okres życia wielu generacji może wyrwać ciężkie skutki. Odpowiedź: nie lepiej sobie z tego nie zdaje sprawy, ażilż naród niemiecki. Ja sam nie sądzę jednak, by każda wojna rozstrzygnięta się na cały świat, o ileby nie tworzone szumniała, po przez system nieprzejrzanych zobowiązań, paktów konfliktów wyciągających w tego rodzaju planie cały świat.

Pan Roosevelt sądzi, że „grać czasu” niesie obecnie grożącą przemoc wojnę i że wobec tego niechętnie wierzycieć światła zostanie znieczniona. Odpowiedź: tak dalece, jak tylko chodzi o Niemcy, nie mi nie jest wiadome o tego rodzaju zagrożeniach innych narodów. Jednak w planach demokratycznych obojczych czytelnik kłamstwa o tego rodzaju groźbach.

Pan Roosevelt sądzi dalej, że w wypadku wojny wszystkie narody będą musiały uczestnić. Odpowiedź: to przekonanie ja, jako polityk, przez 20 lat wyrażałem.

Pan Roosevelt sądzi, że w rękach prze-widów wielkich narodów leży możliwość utrzymania ich narodów przed wojną międzynarodową. Odpowiedź: jeśli chodzi o to, to jest to karygodną lekomyślnością, gdy przewidywać narody, którzy rozpowiadają taką władzę na są gotowi i nie mogą podlegając do woiny przestę nabywać jej. Uważam dalej za nieuczciwym, jak ci odpowiedzialni przewidywać utrudniają dyplomatyczne stosunki przez odwydwanie ambasadowów itd.

Pan Roosevelt stwierdza, że niema odpowiedź na propozycję pokojowych rozmów, jeżeli jedna z stron nie wypracowa z rekt broń, ponieważ nie otrzymała z góry zapewnienia, że rozstrzygnięcie wypadku po jej myśli. Był tylko jeden naród i jeden kraj, który był zastosował się do tej dawkowanej recepty: Niemcy. Naród niemiecki szedł w kierunku swego zwycięstwa do stałego zwycięstwa. Nie ma i chwili, która odłożył broń, nie był już więcej zapraszany na konferencje.

Pan Roosevelt sądzi, że na sale konferencyjnej musi się iść jak do sądu. Odpowiedź: Niemiecy przedstawiciele nie będą już więcej zmuszeni wchodzić do sali konferencyjnej, która byłaby dla nich leżbałnem. Byłbym wdzięczny, gdyby pan Roosevelt chciał nam wyjaśnić, jak powiast być stworzony nowy trybunał światowy.

CIĘŻAR ZBOJEŃ

Pan Roosevelt oświadcza, iż jako staj-ważniejszy moment wybrał sobie rozstrzygnięcie najkrućszego i najszybszego sposobu uwolnienia narodu od przynajmniej jednego cię ciężaru zbwojeń.

Odpowiedź: pan Roosevelt prawdopodobnie nie wie, że zagadnienie to, jeżeli chodzi o Niemcy, było już raz w zupełności rozwiązane. Kanclerz przytoczył to olbrzymie ilości zmniejszonego przez Niemcy po wejściu materałów wojennych. Wszystkie ustulowania załatwienia wszystkich innych państw na drodze długotrwałych układow przy stałach konferencyjnych, jak wiadomo, zawiodły.

Ja sam przedłożyłam do dyskusji jako szereg praktycznych propozycji rozbrojenia. Nikt nie zechciał wzmagać ja ciężkiejwielki na ten temat rozważały. Natomiast rozpoznać ich pozostały świat wzmocnił swój już olbrzymi stan terytorjalny. I dopiero gdy w roku 1934 ostemia z moich propozycji, która do tyżycy 300-tyżycy armii, definitywnie została odrzucona, dałam rozkaz granitownej odbudowy działań niemieckich.

M. Ciano pojeździe do Madrytu!

RZYM, 28. 4. — Agencja Havassa do nosi, iż minister spraw zagranicznych hr. Ciano prawdopodobnie weźmie udział w deflacji zwycięstwa w Madrycie 15 maja.

Wielki wyjątek zuchwalenia stosunku wstęsto - niemieckich wydaje się nam śmieszny.

Rząd niemiecki w głębokim zrozumieniu prawa swego własnego przyjaźnia w Albanii, uznał i zycielwio powiast jego akcję. Faszyzm ma nie tylko prawo, lecz obowiązek zabezpieczenia obszaru żywcem Włoch. Zażalenie stosunków jest Niemcom z Włochami i Japonią jest naszym celem niemieckiego kierownictwa państwowego.

Wszelki wyjątek zuchwalenia stosunku wstęsto - niemieckich wydaje się nam śmieszny.

Rząd niemiecki w głębokim zrozumieniu prawa swego własnego przyjaźnia w Albanii, uznał i zycielwio powiast jego akcję. Faszyzm ma nie tylko prawo, lecz obowiązek zabezpieczenia obszaru żywcem Włoch. Zażalenie stosunków jest Niemcom z Włochami i Japonią jest naszym celem niemieckiego kierownictwa państwowego.

Wszelki wyjątek zuchwalenia stosunku wstęsto - niemieckich wydaje się nam śmieszny.

Rząd niemiecki w głębokim zrozumieniu prawa swego własnego przyjaźnia w Albanii, uznał i zycielwio powiast jego akcję. Faszyzm ma nie tylko prawo, lecz obowiązek zabezpieczenia obszaru żywcem Włoch. Zażalenie stosunków jest Niemcom z Włochami i Japonią jest naszym celem niemieckiego kierownictwa państwowego.

Hołd Romanowi Dmowskiemu oddała Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu

POZNAŃ, 28.4. W czwartek odbyło się plenarne posiedzenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, na którym złożono hołd pamięci Wodza Narodu, Romana Dmowskiego.

Przez Katedrę w następujących słowach uczcił pamięć Wielkiego Polaka:

„Zagajając dzisiejsze zebranie plenarne Izby, muszę na wstępie uczcić nasz obywatelski, uczciwy patriotyzm człowieka, który należał do najpóźniejszych umysłów i charakterów Polski wywarł ogromny wpływ na umysłowość starszego i młodszego pokolenia, a ukształtował duszę Pana Rodu, stworzył natrwałsze podwaliny dla odbudowy naszego życia państwowego i narodowego. Praca swego całego życia, wielkość swego umysłu, prawdziwość swego charakteru, swym wieloletnim przetrwaniem w praktycznym, co znamionuje wielkiego i prawnego człowieka i męża stanu, zajęł miejsce w pierwszym szeregu tych kłębów Polskę swą niepodległość zawdzięcza.

Swym głębokim umysłem politycznym dostarczył i uczył, że Polska odczołga się może tylko na Polakach, że odrodzić narodzić nastąpić może tylko w duchu nacjonalizmu, że odwołanie się do wielkiej przeszłości, do wielkiej odziedziczonej dla rozwoju polskiej myśli politycznej, tak brzemiennej w historię naszego państwa, gdy wspólnie z Zygmuntem Bałkicim usunął w roku 1893 z Łigi Polskiej, założonej w roku 1865, elementy znajdujące się pod wpływem ideałów masońskich, przekształcając ją na Ligę Narodową.

Całe jego życie miało jasno wytyczoną drogę polityczną; głos — i między innymi — zawsze, że wszystkie trzy zaborcy winni znaleźć się w odrodzonym Państwie Polskim. Jeżeli dzisiaj jako prezes polskiej Izby w Poznaniu do polskich radców, Wiel-

kopolan, przemawiać może, składając hołd poświętny wielkiemu Polakowi, stwierdza się tym samym zwycięstwo myśli politycznej Romana Dmowskiego.

Wyszedł z ludu, głosił hasła demokratyczne, sprzął między ludem na cmentarzach i na firmamencie dziejowym Rzeczypospolitej Polskiej i nigdy będzie jako gwiazda pierwszej wielkości.

Duch Romana Dmowskiego pozostał żywym między nami, tak jak żywa są jego hasła polityczne: tak bardzo aktualne w dobie obecnej. Roman Dmowski, służący Gai, że zawsze pozostaniemy zwracając się do towej, by odzyskać niepodległość utrzymać i ugruntować, a z nią potęgę Państwa i Wielkość Narodu!.

Przypomnienie Kurii Biskupiej w Katowicach o udzielaniu chrztu św. Żydom

W sprawie udzielania chrztu św. osobom dożyłym, w szczególności Żydom, Katolicka Kuria Biskupia przypomina obowiązujące przepisy iż chrztu świętego wolno udzielić tylko takim osobom, o których istnieje przekonanie co do czystości intencji, co do dokładnej znajomości zasad nauki Chrystusowej i co do sumiennego praktykowania ćwiczeń duchownych z zakresu katechumenatu.

Mimo, że w przygotowaniu katechumenów postępując się można pomnożyć osób świeckich, jednak całością przygotowania winien kierować kapłan i on przed władzą duchowną odpowiedzialny jest za odpowiednie przygotowanie. Cza skores przygotowania nie może być krótszy od sześciu miesięcy.

o każdym zamiarze udzielenia chrztu św. duchowieństwo winno powiadomić Kurie Diecezjalną, dołączając sprawo-

Skład osobowy Rady Miejskiej m. Trzawa

TCZEW, 28.4. Skład osobowy wybrała w dn. 28.4. rada miejska przedsiawną się następująco: z ramienia Stronnictwa Narodowego wzeszło do Rady 16 radnych i to pp.: piekarz Lem Borzyszkowski, kupiec Paweł Brykman, szewc Józef Gryfkołowski, Adam Tomasz Hempowicz, kumpiec Franc. Hoffman, kowal Bol. Kamka, emeryt Teodor Karpius, kupiec Zygm. Klebicki, aptekarz Kaz. Nadoński, emier Jan Plewowski, krawiec Edm. Pryska, stolarz Jan Przystała, mur. samorząd. Leon Skoński, kupiec Wład. Szymalewski i karp. i rzeźnik Konrad Winięcki.

Z ramienia O.Z.N. pp.: Krzemianowski, Ludwik Grochowski, Adam Jarzembki, dr. Alojzy Rediger, August Szwęga i adw. Józef Tomczyk.

Z ramienia PPS pp.: Krzemianowski, Rogacki, i Sowiński.

Płock w hołdzie Królowej Jadwidze

W Płocku odbyły się uroczystości ku czci Królowej Jadwigi. Nabożeństwo w katedrze płockiej na intencję beatyfikacji Królowej Jadwigi odprawił J.E. Ks. Biskup L. Wetmański. Kazanie oświeceniowości wygłosił ks. prał. P. Kontekci.

W nabożeństwie wzięli udział przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych, delegacje organizacji społecznych i instytucji z pocztami sztandarowymi oraz liczne rzesze wiernych, wypielęgające prawie 80000.

Po południu, w teatrze miejskim odbyło się zebranie ku czci Królowej Jadwigi dla młodzieży szkolnej

i wojska, a wieczorem — uroczysta akademia, na którą przybył Ks. Biskup Wetmański w asyście duchowieństwa, delegacja korpusu oficerskiego z p. pułk. Wigockim na czele oraz licznie reprezentowane społeczeństwo Płocka. Akademię zajął ks. prał. Kontekci, poczyn o Jacek Woromecki wygłosił referat na t. potrzeby stworzenia jednolitego frontu Polski katolickiej w celu wywieszenia na ołtarze Królowej Jadwigi. W części artystycznej odegrano zesoła „Misterium o Kr. Jadwidze”, opracowane przez p. Górkiewicz. Na zakończenie orkiestra wojskowa odegrała hymn „Bogurodzica”.

Gospodarka miasta Końskich w świetle cyfr

(Od własnego korespondenta)

Końskie, w kwietniu W medziale dn. 30 kwietnia br. odbyła się wybory do Rady Miejskiej m. Końskich. Wybory te dla miasta mają szczególne znaczenie, gdyż Końskie jest bardzo zubożone, jednocześnie gospodarka miejska nie przedstawia się w „rzeczywistości” jak niektórzy menezyscy „ozonowi” tęsknią wzmówić w spo-

jęsawości. Wieksość Rady Miejskiej składała się dotychczas z socjalistów, sanatorów i Żydów i na nich cała wina za okres 5-letniej gospodarki spada. Stronnictwo Narodowe w Radzie Miejskiej miało dotychczas 3 przedstawicieli.

Warto by wybory w cyfrach przynajmniej zobaczył gospodarkę „sanacyjno-socjalistyczną” żydowską. Wzrost no — socjalistyczne pozycje z budżetu na rok 1935-40. Ośm. wydatki na wspomniany rok wynoszą 185 420 55 zł. Uposażenie urzędników wraz z świadczeniami socjalnymi wynoszą na rok 1935-40 44 820 000, podczas gdy te same wydatki na rok 1938-39 prelinnowano 41 344 000, a więc wydatki w tym dziale wzrosły o sumę 3 476 000 zł.

Zadłużenie miasta Końskich na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego wynosiło 177 000 zł. i od tej sumy miasto płaci procentów 8 896 57 zł., podczas gdy spłata długów wynosi zaledwie 2 206 57 złotych.

Idźmy dalej. Na kasz bezprocentowe w Końskich przeznaczono sumę zł. 400. I to na żydowską kasę przeznaczono 200 zł. i na chrześcijańską również 200 zł. Zapomniamy o tym, że Żydzi opuszczają w gospodarstwie Końskich podczas gdy polski handel jest zaledwie w powojennej kach.

Na pomoc polowicza przeznaczono śmiełną sumę zł. 100. ale na pożyczki dla urzędników, przeznaczono sumę 1 078 000 zł.

Zażnia mijska wrz z hotelem, na których wybudowanie miasto zacięgnęło pożyczki i musi dłużać placie dośdu że procenty, dłuż zaledwie dochođu 402 zł. Wcale nieśły „dochođu”.

Rada Miejska w ostatnich dwóch latach na skutek narozmaitości zatęgnęła w „rodzime sanacyjnej” zaangażowała się w wojnę z b. burmistrzem Ś. Jarszyńskim „Wojna” ta sporo kosztowała również miasto, gdyż b. burmistrz Jarszyński był dwukrotnie za wieszany w swych czynnościach, przez długi czas nie urzędował, a w końcu wzięto miasto w zastaw na jego osobiście. W czasie naradki uwieznawiono „dziką” listę „obywatelską”, na której było kilku „sympatyków” Stron. Narod. Okręg ten jest najbliższy i wybrała 6 radnych i Stronnictwo Narodowe, w tym okręgu dzieła szanse zwycięstwa.

„Ozon”, który został w tym okręgu na placu boju tylko z socjalistami. Hezy widocznie na głosy narodowe. Nic z tego nie będzie... (Bm)

Radni narodowy, wybrani w dniu 30 kwietnia, będą mieli ciężką pracę na ratunek mijskian

Oślonimy Polskę skrzydłami

PODPIJACIUCIE POZYCKIE OBHONY PRZECIWOLOTNICZEJ

Konto P.K.O. Nr. 11

żar, który zniszczył 11 gospodarstw, w tym 8 domów mieszkalnych i 28 budynków gospodarskich. Dochodzenie celom ustalenia przyczyny pożaru prowadzi go

Nadużycia przedwyborcze w Łwowie

Prukurator wszczął dochodzenia

ŁWÓW, 27.4. — W związku zacją wyborczą w Łwowie dokonano szeregu nadużyć, zmierzających do pozabawienia prawa wyborczego kilkunastu tysięcy osób. Wśród skłanianych z list wyborczych znaleźli się m. in. urzędnicy, obcokrajowcy, a na wet prezes Sądu Okręgowego, Hanilczak.

Sprawa ta zajęły się już władze prokuratorskie przy lwowskiem Sądzie Okręgowym. W środe wzięzione zostały również doniesienia przeciwko 11 sprawcom nadużyć, ują wniosem przez adw. dr. Zdzisława Mogiła-Stankiewicza i adw. dr. Gologorskiego.

Dochodzenia prokuratorskie wdrożone zostały na razie przeciw następującym osobom: M. Chranzowski, J. Kochański, Antonina Micka, Aleksander Tiss, J. Tiss, Fr. Cavour, Jan

Bochna, Zygmunt Mokrzycki, Jan Fuchs, N. Hawrykiewicz, Ignacy Baranowicz, Zbigniew Lesko.

Ponadto dochodzenia obejmują wiele osób, których nazwisk przysła do dotyczących komisji nie podały zainteresowanym do wiadomości, zastrzegając sobie ujawnić je na żądanie prokuratury.

Akcję reklamacyjną wyborców, których prawa zostały zakwestionowane trwa bez przerwy. Urzędzające komisje okr. przyjmują w dalszym ciągu dowody uprawnień i wpisują z powrotem osoby skreślone z list.

Zaświadczyć należy że zainteresowane wybortami osoby niepomiełnie. Twierdzą one, które w normalnych warunkach nie brałyby udziału w wyborach, dochodzą teraz konsekwentnie swoich praw.

Moryc Geldner skazany na 2 lata więzienia i 100.000 zł. grzywny

GDYŃIA, 28.4. Gdyński Sąd Okręgowy rozprawy na 2-dniowej rozprawie sensacyjnej proces warszawskiego kupca, Żyda Moryca Geldnera, który w swocie czasie prowadził wraz ze swym bratem Natanem przedsiębiorstwo sedyjne pod nazwą „Dom Handlowy Bracia Geldner”, a w r. 1937 założył własną firmę pod nazwą „Polimpex”.

Jak wykazała rozprawa, firma ta była jedynie pokrywką na perfidne „macholki” handlowe Geldnera, które w konsekwencji zaprowadziły go na lawę oskarżeń.

Na podstawie sfalszowanych dokumentów Geldner uzyskał od Ministerstwa Przemysłu i Handlu kontrakt na wyrobienie 14 tysięcy kg. żeli obrzędnych. Pozwolenia tego Żyd nie mógł wykorzystać sam, gdyż jego firma nie posiadała się wcale takimi interesami. Celem całego przedsięwzięcia było odprzeżenie przez Geldnera pozwolenia — oczywiście z grubym zarobkiem — jakiejś zainteresowanej firmie.

Istotnie Geldner znalazł nabywcę a mianowicie „Szezekoki i Ska”, Brodnia Mijska w Katowicach. Po dłuższych pertraktacjach zostało ustalone, że Geldner otrzymał na 22 procent od sumy faktycznej zakupu żelity, która wynosiła 975 004,84 zł. Firma Szezekoki łącznie z prowizją zapłaciła Geldnerowi ponad 120 tysięcy zł. i grubo straciła na tym „interese”, gdyż nie otrzymała zamówionych w zamierzonej firmie „Mayer” żelity. Dzięki Geldner nie uzyskał prawa wyuzdzaw.

Po dokładnym zbadaniu tej oszukańczej afery, Sąd Okręgowy skazał oskarżonego Moryca Geldnera na 2 lata więzienia i 100 tysięcy zł. grzywny, ora uwięzienie praw publicznych i honorowych na 3 lata.

Niezależnie od tego wyroku odnośnie władze administracyjne zamierzają

zamknąć perfidnego Żyda na dłuższy czas w Beretz Kartuskiej jako osobnika wielce szkodliwego dla życia społecznego i gospodarczego.

CZORTKOW

Maszynistę z narazieniem życia zatrzymano parowozów. — W pobliżu stacji kolejowej w Białobocznicy pow. czortkowski, w maszynje pociągu jadącego ze Stanisławowa do Czortkowa zerwał się wentyl spłutowy, wskutek czego zaczęła się wydostawać para z kotła. Maszynista prowadzący pociąg K. Schneider z narazieniem życia zdołał zatrzymać pociąg dopiero za stacją kolejową w Białobocznicy doznając silnego omamnienia ręk i szyi.

ŁUKÓW

Zatrzymanie w czasie obławy. — W toku obławy na bandytów we wsi Wólka Świętowska na podwórzu zabudowań

Morderca Adamczewski z Gdyni ponownie skazany na karę śmierci

POZNAŃ, 28.4. — Echa krwawej zbrodni, popełnionej w październiku ub. roku w Kolonii pow. morskiego odbyły przed posadzkim Sądem Apelacyjnym.

Na ławie oskarżonych zasiadł 30-letni Stanisław Adamczewski, robotnik rolny, rodem z Łęga Widawskiego w woj. łódzkim. Sprawozdano go pod eskortą z więzienia w Wejherowo.

W dniu 29 października ub. r. znaleziono na podwórzu gospodarstwa małżonków Antoniego i Getrudy Naczków.

złoty. W tym nieśluznym trzypielowym jowianem walczył zawiązie Klub Stronnictwa Narodowego.

Dwudziestocierotyścizna zapemaga została skreślona z budżetu — nie pomogły tu już różne czynności żydowskie dotąd uprawiane. Województwo nie przywrócić skreślonej sumy, jak o to miało miejsce weszłego roku i Żydzi muszą się z tym faktem pogodzić.

Stanisław Masur polojane zauważył wyskakującego przez okno nieokreślonego osobnika. Fomewał uciekający na wesołone policy nie zatrzymał się, oddawało za nim kilka strażników, po czym ranego ujął. Okazało się, że był to poszukiwany Jan Przeczak, mieszkaniec wspomniany w Rannego przez wziętego do szpitala w Łukowie, gdzie wzmierzał zmarć.

PISK

Klerycy Seminarium Duchownego na F.O.N. Alumnii Wyzszego Seminarium Duchownego w Pisku złożyli w ręce miejscowego p. Starosty zebraną wśród siebie kwotę 123 zł. 70 gr. z prośbą o przekazanie na F.O.N.

Z CAŁEGO KRAJU

Stanisław Masur polojane zauważył wyskakującego przez okno nieokreślonego osobnika. Fomewał uciekający na wesołone policy nie zatrzymał się, oddawało za nim kilka strażników, po czym ranego ujął. Okazało się, że był to poszukiwany Jan Przeczak, mieszkaniec wspomniany w Rannego przez wziętego do szpitala w Łukowie, gdzie wzmierzał zmarć.

Podczas przesłuchania Adamczewski przyznał się całkowicie do winy i szczegółowo opisał swój obydny czyn. Stał on w dniu 29 stycznia br. przed Sądem Okręgowym w Gdyni, który skazał mordercę na karę śmierci.

Oskarżony apelował, prośąc o złagodzenie kary, a obrońca wnosił o ponowne zbadanie Adamczewskiego przez psychiatrów, twierdząc, iż jest on nie normalny. Sąd Apelacyjny odrzucił jednak ten wniosek, gdyż oskarżony był już raz badany i stwierdzono u niego osławliwą odpowiedzialność za swe czyny.

Po przemówieniach stron i ostatnim słowie Adamczewskiego, który prosił o łagodniejszy wyrok — Sąd Apelacyjny zatwierdził całkowicie orzeczenie I instancji.

POZNAŃ

Koronacja Matki Boskiej Tulesskiej.

We wrześniu ub. r. mezzam sprawcy dopuścili się zuchwałego świętokradstwa w kościele w Tułkach pod Poznaniem, kradnąc koronę z obrazu Matki Boskiej.

Spółczesność natychmiast popiejszyło z datkami na zakup nowej korony, której poświęcenie i koronacja Matki Boskiej Tulesskiej odbędzie się w dniu 3 maja.

Z licznych miast Wielkopolski utochomione zostaną specjalnie pociągi na tę uroczystość.

SLONIN

Wyrok na bandytów. Sąd Okręgowy w Grodnie na sesji wyjazdowej w Slonimie rozprawy sprawę Stefana Potrzeby i innych oskarżonych o napad rabunkowy, dokonany w gminie deretopowickiej. W czasie naradki oskarżeni zrabowali 200 zł. używając przemocy względem stawiających opór domowników.

W wyniku rozprawy sąd skazał Stefana Potrzebę na 8 lat więzienia z pozbawieniem praw publicznych i honorowych na lat 10. A po odbyciu kary na zamknięcie w domu dla niepoprawnych Jan Domoszał został skazany na 6 lat więzienia z pozbawieniem praw na lat 10, a Naum Szmit został uniewinniony.

TARNÓPOL

Straszny wypadek! Irena Pracownik Holwoczy z Chiczówko, powiat Zaleszczyki Michał Tambruk, porwawsza je z kofm z pola dostał się przez niewagę pod wał drewniany, przeznaczony do walowania ról. Konie spłoszyły się i się powlokły Tambruk na przetrzenie 120 metrów. Stracił on lewą nogę doznał obrażeń na całym ciele. Mimo natychmiastowej pomocy lekarskiej zmarł w drodze do szpitala.

Gróbny pożar w powiecie buczackim. — W Oleszy, powiatu buczackiego w sągrodzie Jana Michalskiego wybuchł po-

